

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 215.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426997275936.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

Joachim Rønnov gik med stærke Skridt op og ned i sin Stue. En Tjener kom ind og mældte ham, at en fornem Dame forlangte at faa ham i Tale. Bispen var i saa hæftig Bevægelse, at dette to til tre Gange maatte siges ham, inden det naaede hans Øre. Man indlod en Kvinde, hvis Skikkelse var mer anselig end yndig.

Rønnov blev overrasket: »Hvad bringer Frøken Birgitte Gjæ til mig?« sagde han.

»Er jeg eder nu saa aldeles fremmed, at mit Besøg kan sætte jer i Forundring?«

»Ingen er mig mindre fremmed end I, Frøken. Men jeg har i lang Tid ej mærket, at I vilde lade gammelt Venskab gælde. Vistnok bringer en overordentlig Anledning eder hid. Hvis jeg gætter ret, hvis I kommer for Tausens Skyld, da er jer Gang spildt.«

»Hvi lader I mig ej komme til Orde, førend I affærdiger mig. Har I saa stor Lyst til at tænke eder mig i en ydmygende Stilling for jer, at I paa blot Formodning lægger mig en Bøn i Munden for at nyde Triumfen at afslaa den?«

216

»Tal, Frøken! men sæt jer ej i Hovedet, at en Mand i min Alder skulde lade sig bedaare ved listig Tale, fordi den strømmer fra skønne Læber.«

»Hvor kunde jeg være saa daarlig at tro, Roskilde Bisp skulde være blødhjærtet nok til at bevæges ved en svag Kvindes Ord? Den Herre, der havde Fasthed nok til at sige sin Ungdoms Elskerinde Farvel for at naa sit høje Maal, han lader ej sine Følelser faa Magt over sin Villie. I er for kold til at røres ved Taarer af en Venus eller Freja - hvad skulde da en Begæring formaa af den Pige, I for længst forsmaaede?«

»O, Birgitte! I ved kun alt for vel, hvor kold jeg er. I har mer let end jeg forvundet Sorgen over, at vor Forbindelse blev hævet. I har jo givet jer Fæstensring til en Dreng, der gaar i Skole her i Byen; jeg tror, han hedder Herluf Trolle.«

»Det er ikke smukt, at I spotter mig, fordi min Kærest ej er nogen Rønnov; jeg har valgt en trofast Ungersvend i Stedet for en høj Sjæl, hvis store Planer ej kan forenes med det stille Husliv.«

»Pin mig ikke med Erindringen om mit sødeste Haab som Ungersvend. Tror I ej, jeg saa, det var et jordisk Paradis, jeg gav Afkald paa, da jeg forlod min Birgitte? En bedre Aand sagde mig, jeg var skabt til mer end et kælent Hyrdeliv. Hvor kunde jeg lade svagere Mænd raade for Landets Vilkaar og strække mig paa Roser uden at tage Haand med i Tømmen! Den faldefærdige Kirke behøvede en Mand, der til Trods for Konger og Fyrster kunde slaa de ubudne Reformatorer af Marken. Dertil følte jeg Kraft og sønderrev de skønne Baand, der fængslede mig til Livet. Derfor bør I 217 agte mig, og derfor skal Danmarks Historieskrivere kalde mig en stor Mand. At Mindet om min første Kærlighed aftvinger mig et Suk, at det virker paa mig som Billedet af en Rose midt i en evig Vinter, det er menneskelig Svaghed; det ved Verden ej, det skal den ej vide. Men I, Birgitte, kender mig nok til at vide det.«

»Ogsaa jeg bliver vemodig ved at kalde min Ungdoms første Drøm tilbage; men Guds Ord lærer mig at anse Livets korte Vej for intet. Dog denne Trøst vil I jo nu fratage mig. I forjager den, som lærte mig at finde den himmelske Sandhed midt i Tidens Løgnespind. Eders latinske Messer er tom Ørelyd for en ulærd Pige.«

»Jeg gættede dog ret, at eders Tale til sidst vilde ende med Tausen.«

»Er da den store Rønnov saa afmægtig, at een fattig Præst med ubunden Tunge kan gøre hans Planer til intet?«

»Gøre mine Planer til intet - det kan ingen - ikke Satan selv. Men hvilken Tosse lader en liden Sten ligge for sin Fod, som han let kan rømme til Side?«

»Rønnov! Rønnov! Mindes I den Vaar, da I paa Bistrup tilsvor mig tusinde Gange, jeg var eder alt, og nu er jeg eder saa lidet, at I ej for min Skyld taaler en liden Sten ligge for jer Fod.«

»Velan da! lad Tausen præke her i Sjælland. Men paa eet Vilkaar: I kommer aldrig mer for mine Øjne. Ved Synet af eder lammes min Kraft. Gammelt Ord er dog sandt: et Jomfruhaar trækker mere end ti Par Øksne. Hvad Alverdens Magt ej havde truet mig til, det har I lokket mig til med eders 218 søde Tale. Farvel Birgitte! Denne Dag har set Rønnovs sidste Svaghed. Jeg vil ej mer som en anden Samson lade mig synge i Søvn af en Rosenmund.«

»Endnu eet! En Ven bad mig lægge et godt Ord hos jer for en ung ubesindig ved Navn Silvius, som fornærmede jer forleden. Jeg tror, han blev sat i Universitetets Fængsel.«

»Han er mig ligegyldig. Naar jeg slipper Ulven løs, kan Hvalpen gjerne løbe med. Men nu ser vi hinanden for sidste Gang i denne Verden. Lev vel, Birgitte! med dette sidste Haandtryk, jeg giver eder, tager jeg Afsked med alt Kælenskab. Herefter staar jeg urokkelig som en Mand af Jærn for den sande Kirkes Port. Hverken Ild eller Sværd skal trænge mig fra min Post. Om nu hver en Bisp og Præst faldt fra sin Tro, mig aftvinger ingen dansk Konge Tøddel eller Ord mod Kirken og dens Fader. Man kan brænde mig, man kan spærre mig i evigt Fængsel, den Vilje fortrodser man mig ej.«

»I tager fejl, hvis I tror, at jeg mer end I vil kunne glæde mig ved denne Jords Forfængelighed Dersom Herluf vil følge mit Raad, da ville vi forvandle vort Slot til en Skole, hvor fattige Drengene skulle vejledes til sand Kristendom. Jeg stiger gjerne ned af Højenloft for at flytte til en liden Bondestue. Der vilde jeg som gammel Kone uden Savn gennem smaa Ruder se ud til den Verden, der grusomt bedrog Pigens Haab.«